

B. Sądy w Polsce

Ćwiczenie 1

Proszę przeczytać dialog.

DIALOG 1

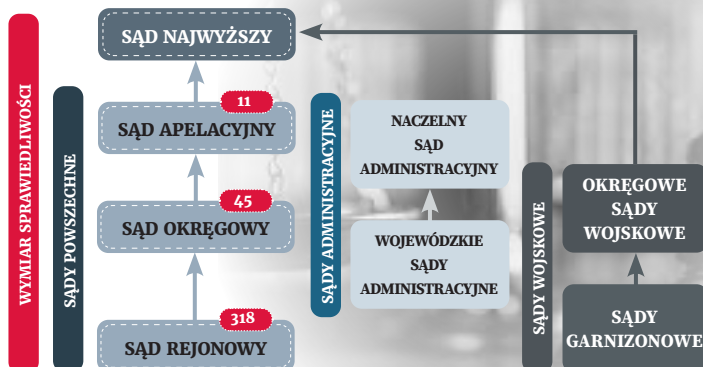
Kawiarnia przy stołówce TSUE.

- Novák:** O, cześć, Janek!
- Błoński:** Cześć, Gašpar! Co słychać?
- Novák:** Cieszę się, że cię spotkałem. Masz może chwilę? Chciałem o coś zapytać.
- Błoński:** Jasne! Siadaj, właśnie kończę kawę.
- Novák:** Słuchaj, sprawdzam tłumaczenie freelancera i mam wątpliwości. Potrzebuję informacji o polskich sądach okręgowych. Przede wszystkim, czy sąd okręgowy można nazwać sądem wojewódzkim?
- Błoński:** Nie, sądów okręgowych jest więcej niż województw. Do 99 roku w Polsce było 49 województw i każde z nich miało sąd wojewódzki. Po reformie administracyjnej liczbę województw zmniejszono, teraz jest ich 16, ale liczba sądów okręgowych pozostała prawie taka sama - 45. Zmieniono też nazwę sąd wojewódzki na okręgowy. Prześlę ci link do strony z informacją na ten temat.
- Novák:** Dziękuję.
- Błoński:** Nie ma za co.
- Novák:** A co u ciebie? Coś nowego?
- Błoński:** Właściwie wszystko jest dla mnie ciągle nowe w Luksemburgu. Wiesz, jestem tu dopiero pół roku.
- Novák:** Zazdroszczę ci tej świeżości spojrzenia. Ja po sześciu latach już się do wszystkiego przyzwyczałem.
- Błoński:** Do korków na autostradzie też?
- Novák:** Nie, do tego nie można się przyzwycząć!

Ćwiczenie 2

Proszę porozmawiać z partnerem/partnerką.

1. Czym zajmuje się teraz w pracy Gašpar?
2. Ile jest sądów okręgowych w Polsce?
3. Ile w Polsce jest województw?
4. Dlaczego sądów okręgowych jest więcej niż województw?
5. Jak długo mieszka w Luksemburgu Błoński a jak długo Gašpar?

Ćwiczenie 3

Proszę wyjaśnić skróty.

1. **SN** - _____
2. **WSA** - _____
3. **NSA** - _____
4. **SO** - _____
5. **SA** - _____
6. **SR** - _____
7. **KRS** - Krajowa Rada Sądownictwa

Ćwiczenie 4

Co znaczą poniższe słowa?

1. **niezawisły (= niezależny)** sędzia - _____
2. **nieusuwalny (usuwać)** sędzia - _____
3. **bezzstronny (strona)** sędzia - _____
4. **nieoznaczony (oznaczyć)** czas - _____
5. **nieokreślony (określić)** czas - _____
6. **niezależny (zależać)** sąd - _____

Ćwiczenie 5

Proszę jak najlepiej dopasować.

1. wymiar	☐ normatywny / prawny
2. postępowanie	☐ sądów
3. właściwości/kompetencje	☐ osobista / urzędu
4. zakres	☐ publiczna / gospodarcza
5. godność	☐ zawodowy / partnerski
6. związek	☐ obowiązków
7. działalność	☐ postępowania
8. partia	☐ polityczna / dobra/zła
9. tryb/procedura	☐ sprawiedliwości
10. stan	☐ sądowe
11. odpowiedzialność	☐ spoczynku / zdrowia / cywilny
12. akt	☐ karna / cywilna

Ćwiczenie 6

Proszę w parach przetłumaczyć tekst.

Konstytucja RP, ROZDZIAŁ VIII

SĄDY

Art. 175.

1. Wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe.

2. Sąd wyjątkowy lub tryb **doraźny** może być **ustanowiony** tylko na czas wojny.

Art. 176.

1. Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.

2. Ustrój i **właściwość** sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy.

Art. 177.

Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości we wszystkich sprawach z wyjątkiem spraw ustawowo zastrzeżonych dla właściwości innych sądów.

Art. 178.

1. Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są **niezawisli** i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

2. Sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków.

3. Sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie **dającej się pogodzić** z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Art. 179.

Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas **nieoznaczony**.

Art. 180.

1. Sędziowie są **nieusuwalni**.

2. **Złożenie** sędziego **z urzędu**, **zawieszenie** w urzędowaniu, przeniesienie do innej siedziby lub na inne stanowisko wbrew jego woli może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie.

3. Sędzia może być przeniesiony w stan spoczynku na skutek uniemożliwiających mu sprawowanie jego urzędu choroby lub **utraty** sił. Tryb postępowania oraz sposób odwołania się do sądu określa ustawa.

4. Ustawa określa granicę wieku, po osiągnięciu której sędziowie przechodzą w stan spoczynku.

5. W razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych wolno sędziogo przenosić do innego sądu lub w stan

spoczynku z **pozostawieniem** mu pełnego **uposażenia**.

Art. 181.

Sędzia nie może być, bez **uprzedniej** zgody sądu określonego w ustawie, **pociągnięty do odpowiedzialności karnej** ani pozbawiony wolności. Sędzia nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem **ujęcia** go na gorącym **uczynku** przestępstwa, jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu **niezwłocznie** powiadamia się prezesa właściwego miejscowo sądu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

Art. 182.

Udział obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości określa ustawa.

Art. 183.

1. Sąd Najwyższy sprawuje nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania.

2. Sąd Najwyższy wykonuje także inne czynności określone w Konstytucji i ustawach.

3. Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na sześcioletnią kadencję spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego.

Art. 184.

Naczelny Sąd Administracyjny oraz inne sądy administracyjne sprawują, w zakresie określonym w ustawie, kontrolę działalności administracji publicznej. Kontrola ta obejmuje również orzekanie o zgodności z ustawami **uchwał** organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej.

Art. 185.

Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na sześcioletnią kadencję spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 186.

1. Krajowa Rada Sądownictwa stoi na **strazy** niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

2. Krajowa Rada Sądownictwa może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności z Konstytucją aktów normatywnych w zakresie, w jakim dotyczą one niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

+ PDK s. ...

+ ĆW. s. ...

Słowniczek

• DAĆ SIĘ + BEZOKOLICZNIK	+ ĆW. s. ...	• POGODZIĆ SIĘ Z CZYMŚ	• UPRZEDNI
• DORAŹNY		• POZOSTAWIAĆ/POZOSTAWIĆ	• USTANOWIONY (=> USTANOWIĆ)
• NIEOZNACZONY		• STRAŻ	• UTRATA
• NIEUSUWALNY		• UCHWAŁA	• WŁAŚCIWOŚĆ
• NIEZAWISŁY		• UCZYNEK	• ZAWIESZAĆ/ZAWIESIĆ
• NIEZWŁOCZNI		• UJMOWAĆ/UJAĆ	• ZŁOŻYĆ KOGOŚ Z URZĘDU
• POCIĄGNĄĆ KOGOŚ DO ODPOWIEDZIALNOŚCI		• UPOSAŻENIE	

Sądy w Polsce

S. ...

1. Sędzia czy sąd? Proszę dopasować.

- A. niezawisły - _____
- B. najwyższy - _____
- C. powszechny - _____
- D. wojskowy - _____
- E. niezależny - _____
- F. nieusuwalny - _____
- G. administracyjny - _____
- H. śledczy - _____
- I. okręgowy - _____
- J. bezstronny - _____
- K. rejonowy - _____
- L. przystojny - _____
- M. apelacyjny - _____
- N. apolityczny - _____

S. ...

2. Proszę wybrać właściwą odpowiedź.

1. Wymiar sprawiedliwości w Polsce to:
 - a) sądy powszechne
 - b) sądy wojskowe
 - c) sądy doraźne
 - d) sądy administracyjne
 - e) sądy szczególne
2. Na czas wojny ustanawia się
 - a) sądy garnizonowe
 - b) sądy wyjątkowe
 - c) sądy wojskowe
3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego jest powoływany na sześcioletnią kadencję przez
 - a) Prezydenta RP
 - b) Premiera
 - c) Krajową Radę Sądownictwa
4. Do sądownictwa powszechnego należą:
 - a) sądy apelacyjne
 - b) sądy administracyjne
 - c) sądy rejonowe
 - d) sądy garnizonowe
 - e) sądy wojskowe
 - f) sądy okręgowe

S. ...

3. Osobliwości w odmianie - sędzia.

SĘDZIA		
	LICZBA POJEDYNCZA	LICZBA MNOGA
NOM	sędzia	sędziowie
GEN	sędzi <u>e</u> go (m) / sędzi (f)	sędzi <u>ów</u>
DAT	sędzi <u>emu</u> (m) / sędzi (f)	sędzi <u>om</u>
ACC	sędzi <u>e</u> go (m) / sędzi <u>ę</u> (f)	sędzi <u>ów</u>
INST	sędzi <u>ą</u> (f),(m) / daw. sędzi <u>m</u> (m)	sędzi <u>ami</u>
LOC	sędzi (f),(m) / daw. sędzi <u>m</u> (m)	sędzi <u>ach</u>
VOC	sędzi <u>o</u>	sędzi <u>owie</u>

Liczba pojedyncza

1. _____ to funkcjonariusz publiczny.
2. Na stanowisko _____ sądu rejonowego może być powołany ten, kto posiada obywatelstwo polskie.
3. Senator wycofał pozew cywilny przeciwko _____, który prowadził jego sprawę.
4. Nikt nie jest dobrym _____ w swojej własnej sprawie.
5. Czas pracy _____ jest nienormowany – określony jest wymiarem jego zadań.
6. W lokalnych mediach pisano o _____ Kowalskim i wymiarze sprawiedliwości.
7. Złożenie _____ z urzędu może nastąpić tylko na mocy orzeczenia sądu.
8. W razie zmiany ustroju sądów wolno przenieść _____ do innego sądu.

Liczba mnoga

1. Od 1989 _____ powołuje Prezydent RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.
2. Prokurator generalny grozi _____.
3. _____ się nie boją, bo _____ to ludzie odważni.
4. _____ są niezawisli w sprawowaniu swojego urzędu.
5. Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezawisłości _____.
6. Środowisko sędziowskie to _____ danego kraju.
7. W Polsce zmianie uległ system postępowania dyscyplinarnego w stosunku do _____.
8. Nowa Izba Dyscyplinarna utworzona w Sądzie Najwyższym ma rozpatrywać sprawy związane z _____.

Konstrukcja "dać się" + bezokolicznik

A. Proszę przekształcić według wzoru.

1. Czy pozwolisz się zaprosić na kolację?

Czy dasz się zaprosić na kolację?

2. Tej pralki nie można naprawić.

Tej pralki nie da się naprawić.

3. Chciałem jej sprawić przyjemność i pozwoliłem się pokonać w grze.

4. Czy pozwolisz się podwieźć do domu?

5. Coś się zablokowało i nie można otworzyć drzwi.

6. Tej śrubki nie można odkręcić. Jest zardzewiała.

7. Zepsuł mi się komputer. Czy myślisz, że można go jeszcze naprawić?

B. Proszę wpisać wyrażenia z tabelki we właściwej formie gramatycznej.

dać się zwięść | dać się ponieść | dać się poznać | dać się oszukać | dać się przekonać | dać się nabrać

1. Uspokój się! Zawsze _____ emocjom.
2. Prima Aprilis! To był żart! (ty - r.ż.) _____ !
3. Przekonywał mnie, że to świetna oferta, ale nie (ja - r.m.) _____ .
4. Na rozmowie kwalifikacyjnej chciałabym _____ z jak najlepszej strony.
5. Jak mogłeś _____ temu sprzedawcy telefonów! Zapłaciłeś za dużo!
6. Nie powinniśmy _____ tym optymistycznym prognozom.

- **dać się** - pozwolić komuś/czemuś na coś
Adam zaprosił Ewę na kawę. Ewa zgodziła się (Ewa powiedziała "tak").
=> Ewa dała się zaprosić Adamowi na kawę.
- **dać się** - być możliwym do zrobienia
To nie jest możliwe do zrobienia. Nie można tego zrobić.
=> Tego nie da się zrobić.